

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 148/20

Λουξεμβούργο, 1η Δεκεμβρίου 2020

Απόφαση στην υπόθεση C-815/18

Federatie Nederlandse Vakbeweging κατά Van den Bosch Transporten B.V.
κ.λπ.

Η οδηγία σχετικά με την απόσπαση εργαζομένων στο πλαίσιο παροχής υπηρεσιών εφαρμόζεται στις διεθνικές παροχές υπηρεσιών στον τομέα των οδικών μεταφορών

Γερμανοί και Ούγγροι εργαζόμενοι απασχολούνταν ως οδηγοί στο πλαίσιο συμβάσεων διεθνούς μεταφοράς εμπορευμάτων μεταξύ μιας επιχειρήσεως μεταφορών, της Van den Bosch Transporten BV, της οποίας οι εγκαταστάσεις βρίσκονται στην πόλη Erp (Κάτω Χώρες), και δύο αδελφών εταιριών, γερμανικού και ουγγρικού δικαίου αντίστοιχα, που ανήκαν στον ίδιο όμιλο, με τις οποίες συνδέονταν οι οδηγοί. Κατά το κρίσιμο χρονικό διάστημα, η μεταφορά ξεκινούσε κατά κανόνα από την πόλη Erp και οι διαδρομές ολοκληρώνονταν εκεί, πλην όμως οι περισσότερες από τις μεταφορές που εκτελούνταν βάσει των επίμαχων συμβάσεων μεταφοράς εμπορευμάτων πραγματοποιούνταν εκτός του εδάφους των Κάτω Χωρών. Η Van den Bosch Transporten, ως μέλος της ολλανδικής ένωσης επιχειρήσεων μεταφοράς εμπορευμάτων, υπαγόταν στη συλλογική σύμβαση εργασίας του τομέα αυτού (στο εξής: ΣΣΕ για τις «μεταφορές εμπορευμάτων»), η οποία είχε συναφθεί μεταξύ της ως άνω ένωσης και της Federatie Nederlandse Vakbeweging (ολλανδικής ομοσπονδίας συνδικάτων, στο εξής: FNV). Μια δεύτερη συλλογική σύμβαση εργασίας, η οποία είχε εφαρμογή, μεταξύ άλλων, στον τομέα της οδικής μεταφοράς εμπορευμάτων για λογαριασμό τρίτων και της οποίας οι διατάξεις ήταν κατ' ουσίαν πανομοιότυπες με εκείνες της ΣΣΕ για τις «μεταφορές εμπορευμάτων», είχε αναγορευθεί, σε αντίθεση με την πρώτη, σε κανόνα γενικής εφαρμογής. Πλην όμως, δυνάμει του εθνικού δικαίου, οι επιχειρήσεις που υπάγονταν στη ΣΣΕ για τις «μεταφορές εμπορευμάτων» εξαιρούνταν από την υποχρέωση εφαρμογής της δεύτερης αυτής συμβάσεως, υπό τον όρο της τηρήσεως της πρώτης συμβάσεως.

Κατά την FNV, η Van den Bosch Transporten όφειλε, οσάκις χρησιμοποιούσε Γερμανούς και Ούγγρους οδηγούς, να εφαρμόζει ως προς αυτούς, υπό την ιδιότητά τους ως αποσπασμένων εργαζομένων, κατά την έννοια της οδηγίας σχετικά με την απόσπαση εργαζομένων, τους βασικούς όρους εργασίας της ΣΣΕ για τις «μεταφορές εμπορευμάτων»¹. Δεδομένου ότι οι βασικοί όροι εργασίας, οι οποίοι προβλέπονται από την εν λόγω σύμβαση, δεν είχαν εφαρμοστεί στους ως άνω οδηγούς, η FNV άσκησε αγωγή κατά των τριών επιχειρήσεων μεταφοράς, η οποία έγινε δεκτή πρωτοδίκως με παρεμπίπτουσα απόφαση. Εντούτοις, η απόφαση αυτή εξαφανίστηκε κατ' έφεση. Το δευτεροβάθμιο δικαστήριο έκρινε, μεταξύ άλλων, ότι οι επίμαχες συμβάσεις μεταφοράς εμπορευμάτων δεν ενέπιπταν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας σχετικά με την απόσπαση εργαζομένων, καθόσον η οδηγία αυτή αφορά μόνον τις συμβάσεις μεταφοράς εμπορευμάτων που πραγματοποιούνται, τουλάχιστον κατά κύριο λόγο, «στο έδαφος» άλλου κράτους μέλους.

Στο πλαίσιο αυτό, το Hoge Raad der Nederlanden (Ανώτατο Δικαστήριο των Κάτω Χωρών), επιληφθέν αιτήσεως αναιρέσεως, υπέβαλε στο Δικαστήριο σειρά προδικαστικών ερωτημάτων τα οποία αφορούν, κατ' ουσίαν, τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες μπορεί να γίνει δεκτό ότι υφίσταται απόσπαση εργαζομένων «στο έδαφος κράτους μέλους» στον τομέα των διεθνών οδικών μεταφορών.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

¹ Οδηγία 96/71/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 1996, σχετικά με την απόσπαση εργαζομένων στο πλαίσιο παροχής υπηρεσιών (ΕΕ 1997, L 18, σ. 1).

Το τμήμα μείζονος συνθέσεως του Δικαστηρίου επισημαίνει, καταρχάς, ότι η οδηγία σχετικά με την απόσπαση εργαζομένων εφαρμόζεται στις διεθνικές παροχές υπηρεσιών στον τομέα των οδικών μεταφορών. Πράγματι, η οδηγία αυτή εφαρμόζεται, καταρχήν, σε κάθε διεθνική παροχή υπηρεσιών η οποία συνεπάγεται απόσπαση εργαζομένων, ανεξαρτήτως του οικείου οικονομικού τομέα, και, σε αντίθεση με ένα κλασικό εργαλείο ελευθέρωσης, επιδιώκει μια σειρά στόχων αναγόμενων στην ανάγκη προωθήσεως της παροχής υπηρεσιών σε διεθνικό πλαίσιο, διασφαλίζοντας παράλληλα την ύπαρξη υγιούς ανταγωνισμού και τον σεβασμό των δικαιωμάτων των εργαζομένων. Επομένως, το γεγονός ότι η νομική βάση της εν λόγω οδηγίας δεν περιλαμβάνει διατάξεις σχετικές με τις μεταφορές δεν μπορεί να αποκλείσει από το πεδίο εφαρμογής της τις διεθνικές παροχές υπηρεσιών στον τομέα των δραστηριοτήτων οδικών μεταφορών, ιδίως εμπορευμάτων.

Όσον αφορά, εν συνεχεία, την ιδιότητα των εν λόγω οδηγών ως αποσπασμένων εργαζομένων, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι, προκειμένου ένας εργαζόμενος να θεωρηθεί αποσπασμένος «στο έδαφος κράτους μέλους», η εκτέλεση της εργασίας του πρέπει να συνδέεται επαρκώς με το έδαφος αυτό. Η ύπαρξη τέτοιου συνδέσμου καθορίζεται στο πλαίσιο σφαιρικής εκτιμήσεως στοιχείων όπως η φύση των δραστηριοτήτων τις οποίες ο εργαζόμενος ασκεί στο εν λόγω έδαφος, το πόσο στενά συνδέονται οι δραστηριότητες του εν λόγω εργαζομένου με το έδαφος εκάστου κράτους μέλους στο οποίο ασκεί τη δραστηριότητά του, καθώς και το τμήμα που αντιπροσωπεύουν οι εν λόγω δραστηριότητες σε σχέση με το σύνολο της υπηρεσίας μεταφοράς.

Ειδικότερα, το γεγονός ότι ένας οδηγός διεθνών οδικών μεταφορών, τον οποίο επιχείρηση εγκατεστημένη σε κράτος μέλος έχει θέσει στη διάθεση επιχειρήσεως εγκατεστημένης σε άλλο κράτος μέλος, λαμβάνει τις συμφυείς με την αποστολή του οδηγίες και ξεκινά ή τερματίζει την αποστολή αυτή στην έδρα της δεύτερης επιχειρήσεως δεν αρκεί, αφ' εαυτού, για να θεωρηθεί ότι ο εν λόγω οδηγός «αποσπάστηκε» στο έδαφος του άλλου αυτού κράτους μέλους, κατά την έννοια της οδηγίας σχετικά με την απόσπαση εργαζομένων, εφόσον η εκτέλεση της εργασίας του δεν συνδέεται επαρκώς με το έδαφος αυτό βάσει άλλων παραγόντων.

Το Δικαστήριο διευκρινίζει, εξάλλου, ότι το γεγονός ότι οι συμβαλλόμενες στη σύμβαση διαθέσεως εργαζομένων επιχειρήσεις συνδέονται στο πλαίσιο ομίλου επιχειρήσεων δεν είναι ικανό, αφ' εαυτού, να καθορίσει τον βαθμό στον οποίο η εκτέλεση της εργασίας συνδέεται με το έδαφος του κράτους μέλους στο οποίο αποστέλλονται οι εν λόγω εργαζόμενοι. Ως εκ τούτου, η ύπαρξη τέτοιου συνδέσμου δεν αποτελεί κρίσιμο στοιχείο προκειμένου να καθοριστεί αν υφίσταται απόσπαση εργαζομένων.

Όσον αφορά την ειδική περίπτωση των ενδομεταφορών, στις οποίες, όπως υπογραμμίζει ο κανονισμός σχετικά με τη διεθνή οδική μεταφορά εμπορευμάτων², εφαρμόζεται η οδηγία σχετικά με την απόσπαση εργαζομένων, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι οι μεταφορές αυτές πραγματοποιούνται εξ ολοκλήρου στο έδαφος του κράτους μέλους υποδοχής, γεγονός από το οποίο μπορεί να συναχθεί ότι η εκτέλεση της εργασίας από τον οδηγό στο πλαίσιο τέτοιων πράξεων συνδέεται επαρκώς με το έδαφος αυτό. Η διάρκεια της ενδομεταφοράς αποτελεί στοιχείο το οποίο δεν ασκεί επιρροή προκειμένου να καθοριστεί αν υφίσταται τέτοια απόσπαση, με την επιφύλαξη της δυνατότητας που έχουν τα κράτη μέλη δυνάμει της οδηγίας αυτής να μην εφαρμόζουν ορισμένες διατάξεις της, ιδίως όσον αφορά τα όρια του κατώτατου μισθού, όταν η διάρκεια της αποσπάσεως δεν υπερβαίνει τον ένα μήνα.

Τέλος, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι, σε περίπτωση αποσπάσεως εργαζομένων, τα κράτη μέλη οφείλουν, δυνάμει της ίδιας οδηγίας, να μεριμνούν ώστε οι οικείες επιχειρήσεις να εγγυώνται στους εργαζομένους που είναι αποσπασμένοι στο έδαφός τους ορισμένους όρους εργασίας και απασχολήσεως οι οποίοι καθορίζονται, μεταξύ άλλων, από συλλογικές συμβάσεις οι οποίες έχουν αναγορευθεί σε κανόνες γενικής εφαρμογής, ήτοι συμβάσεις που πρέπει να τηρούνται από όλες τις επιχειρήσεις που ανήκουν στον δεδομένο κλάδο ή επάγγελμα και υπάγονται στον γεωγραφικό χώρο εφαρμογής τους. Το ζήτημα αν μια συλλογική σύμβαση έχει αναγορευθεί σε κανόνα γενικής εφαρμογής πρέπει να εκτιμάται βάσει του εφαρμοστέου εθνικού δικαίου. Εντούτοις, το Δικαστήριο διευκρινίζει ότι η έννοια αυτή αφορά επίσης συλλογική σύμβαση εργασίας η οποία δεν έχει μεν

² Κανονισμός (ΕΚ) 1072/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Οκτωβρίου 2009, για τους κοινούς κανόνες πρόσβασης στην αγορά διεθνών οδικών εμπορευματικών μεταφορών (ΕΕ 2009, L 300, σ. 72).

αναγορευθεί σε κανόνα γενικής εφαρμογής, πλην όμως από την τήρησή της εξαρτάται, όσον αφορά τις επιχειρήσεις που υπάγονται σε αυτήν, η εξαίρεση από την υποχρέωση εφαρμογής άλλης συλλογικής συμβάσεως εργασίας η οποία έχει αναγορευθεί σε κανόνα γενικής εφαρμογής και της οποίας οι διατάξεις είναι κατ' ουσίαν πανομοιότυπες με τις διατάξεις της πρώτης συλλογικής συμβάσεως εργασίας.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προδικαστική παραπομπή παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, να υποβάλουν στο Δικαστήριο ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά σύμφωνα με την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, κατά τον ίδιο τρόπο, τα άλλα εθνικά δικαστήρια που επιλαμβάνονται παρόμοιου προβλήματος.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση της αποφάσεως διατίθενται από το "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106